

**TUCHTRAAD VOOR ADVOCATEN
VAN DE ORDES VAN HET RECHTSGEBIED
ANTWERPEN

EERSTE KAMER**

Inzake: TAA/SA/0284/2017

**Mr. X, advocaat bij de balie te ...,
kantoor houdende te ...**

I. De procedure

Het tuchtonderzoek in dossier TAA/SA/0284/2017 tegen Mr. X werd door de stafhouder te ... geopend bij aangetekend schrijven van 27 december 2016 aan Mr. X.

Het tuchtdossier werd door de stafhouder te ... overgemaakt aan de voorzitter van de tuchtraad voor advocaten van de ordes van het rechtsgebied Antwerpen, die Mr. X bij aangetekend schrijven 3 april 2017 heeft opgeroepen om te verschijnen op de zitting van de tuchtraad van 25 april 2017 om 14.00 uur.

Op de zitting van 25 april 2017 wordt de zaak op verzoek van de raadsman van Mr. X, Mr. V, uitgesteld naar de zitting van 30 mei 2017.

Op de zitting van 30 mei 2017 zijn Mr. X samen met haar nieuwe raadsman, Mr. Y, aanwezig en worden zij gehoord in hun middelen van verdediging. Mr. Y heeft een conclusie en een stukkenbundel neergelegd.

Stafhouder Mr. Z wordt gehoord in zijn verslag.

II Tenlasteleggingen

Mr. X wordt vervolgd wegens:

“Zij is tekortgeschoten in de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen en die een behoorlijke beroepsuitoefening moeten waarborgen door:

- Het niet-meedelen van een schriftelijke overeenkomst met betrekking tot de detachering van de advocaat, voorafgaand aan de aanvang van de activiteit (art. 94 Codex deontologie), dan wel minstens tijdens de uitvoering van de activiteit indien deze een aanvang zou hebben genomen vooraleer de reguliere bepalingen inzake de detachering van toepassing werden (art. 96 Codex deontologie), gezien slechts na opening van het tuchtonderzoek en na herhaaldelijk aandringen van de stafhouder finaal een ondertekende overeenkomst werd meegedeeld.*
- Het niet hechten van de deontologische bepalingen inzake de detachering aan de overeenkomst, om er deel van uit te maken (art. 90 Codex deontologie), gezien slechts aan de laatste versie van*

de overeenkomst, meegedeeld aan de stafhouder op 16 maart 2017, de tekst van het reglement werd gehecht.

- Door er onvoldoende op te hebben toegezien dat de detachering geen aanleiding geeft tot verwarring en dat de advocaat zich kenbaar maakt als advocaat (art. 92 Codex deontologie), terwijl de advocaat evenmin documenten ondertekent gebruik makend van het briefhoofd of logo van de opdrachtgever en terwijl de advocaat al evenmin gebruik maakt van een e-mailadres van de opdrachtgever.

Nochtans dient vastgesteld te worden dat mr. X wordt omschreven als een consultant en niet als de advocaat, moet vastgesteld worden dat mr. X briefhoofd gebruikt van NV W en moet vastgesteld worden dat zij een e-mailadres gebruikt van het bedrijf NV W(X@W.be).

- Door gebeurlijk afbreuk te doen aan het verplicht vertrouwelijk karakter van de contacten met andere advocaten (art. 93 Codex deontologie), terwijl mr. X briefwisseling heeft gevoerd met confraters en daarbij het mailadres van W heeft gebruikt, terwijl deze mails ook op de server van W bewaard blijven.”

III. Beoordeling.

1.

Mr. X betwist de feiten, zoals opgenomen in het eindverslag en de tenlastelegging, als dusdanig niet. Wel voert zij aan dat deze feiten in context moeten geplaatst worden; moet volgens haar de kwalificatie van de feiten worden genuanceerd; beroept zij zich op verzachtende omstandigheden en wordt de wettigheid van artikel 92, laatste zin, van de Codex deontologie in vraag gesteld.

2.

Krachtens artikel 92, laatste zin, van de Codex deontologie wordt aan de advocaat opgelegd om geen documenten te ondertekenen, gebruik makend van het briefhoofd of logo van de opdrachtgever, en maakt hij/ zij evenmin gebruik van een e-mailadres van de opdrachtgever. Volgens Mr. X maakt deze bepaling de detachering onmogelijk en gaat het aldus om een onrechtmatige beperking van de beroepsvrijheid. Minstens twijfelt zij aan de evenredigheid van de betrokken maatregel met het nagestreefde doel.

In zijn arrest Nr. C.16.0177.N van 3 februari 2017 heeft het Hof van Cassatie echter reeds over de deontologische regels inzake detachering geoordeeld :

“...dat de vrije uitoefening van enige economische activiteit onder meer kan worden beperkt door wetten die de openbare orde betreffen.

De regels die de uitoefening van het beroep van advocaat regelen, in het bijzonder met betrekking tot de onafhankelijkheid van de advocaat en de vertrouwelijkheid van de contacten tussen de advocaten onderling en tussen advocaten en hun cliënt, zijn van openbare orde.

....

In zoverre het middel aanvoert dat het bestreden reglement nietig is omdat het strijdig is met de bij wet gewaarborgde ondernemingsvrijheid van advocaten, kan het niet worden aangenomen.”

Verder oordeelde het Hof van Cassatie in hetzelfde arrest eveneens :

“De in het bestreden reglement geregementeerde detachering spoort met de handhaving van wezenlijke belangen van de advocaten die door de wetgever aan de OVB zijn toevertrouwd, in het bijzonder de bevoegdheid om de werkzaamheden van advocaten in het kader van detachering te reglementeren ter vrijwaring van de onafhankelijkheid van de gedetacheerde advocaten, de uitsluiting van verwarring nopens de onafhankelijkheid van de advocaat in geval van detachering, de vertrouwelijkheid van de contacten tussen advocaten

onderling en tussen advocaten en hun cliënt, en het toezicht op de modaliteiten van die detachering door de stafhouder, alsook om die detachering die niet beantwoordt aan voormelde waarborgen van onafhankelijkheid en vertrouwelijkheid onverenigbaar te verklaren met het beroep van advocaat. Het nagestreefde doel, dit is het vrijwaren van de onafhankelijkheid en de vertrouwelijkheid, is evenredig met de opgelegde maatregel, dit is het bevestigen van de onafhankelijkheid en de vertrouwelijkheid in het kader van detachering.”

Nog daargelaten het gegeven dat niet valt in te zien waarom een verbod op het gebruik van het briefhoofd en/of e-mailartefacten van de opdrachtgever de detachering onmogelijk zou maken, kan aldus niet worden aangenomen dat artikel 92 van de Codex deontologie een onwettige beperking van de vrije beroepsuitoefening zou uitmaken of onevenredig zou zijn ten aanzien van het beoogde doel.

3.

Mr. X verwees in haar schrijven aan de stafhouder van 23 januari 2017 naar een andere procedure voor het Hof van Cassatie die tot een ander arrest van het Hof van Cassatie Nr. C.16.0166.N van eveneens 3 februari 2017 heeft geleid. Mr. X houdt op grond daarvan voor dat de geldigheid van het reglement daarom hoogst onzeker was.

De verwijzing naar die procedure door Mr. X verwondert. Het cassatieverzoek dat daarin behandeld werd, had als uitgangspunt dat detachering onverenigbaar is met het beroep van advocaat. Dit cassatieverzoek werd verworpen. Daaruit volgt dat door het reglement met zekerheid is komen vast te staan dat detachering van advocaten is toegestaan, en dat Mr. X er geen belang bij heeft om zich op dat cassatieverzoek te beroepen.

4.

Aan Mr. X kan dan op zich ook niet worden verweten dat zij zich inlaat met detachering. Wel is het de vraag of zij zich gehouden heeft aan de voorwaarden die daarvoor gelden.

5.

Dat Mr. X in een eerste fase door bemiddeling van de firma V. en in het kader van een overeenkomst met deze firma V. in het bedrijf W. heeft gewerkt, en later voor datzelfde bedrijf is gaan werken in het kader van een rechtstreekse overeenkomst tussen haar en het bedrijf W., is daarbij op zich van geen belang. De deontologische voorwaarden voor detachering zijn van toepassing op alle vormen van detachering, ongeacht of zij door bemiddeling van een derde dan wel rechtstreeks tot stand komen.

6.

Er kan niet betwist worden, en er wordt ook niet betwist, dat Mr. X nagelaten heeft om de schriftelijke overeenkomsten met betrekking tot de detachering voorafgaand aan haar activiteiten in het bedrijf W. mee te delen aan de stafhouder. Dit is bovendien ook nog nagelaten tijdens het tuchtonderzoek m.b.t. de laatste overeenkomst die is ingegaan op 9 januari 2017, waarna pas op 2 februari 2017 de overeenkomst aan de stafhouder werd bezorgd.

Er kan niet betwist worden, en er wordt ook niet betwist dat Mr. X nagelaten heeft om de deontologische bepalingen inzake detachering aan de overeenkomst aan te hechten. Enkel bij de laatste overeenkomst en na aanpassing daarvan zoals meegedeeld op 16 maart 2017, zijn deze bepalingen aan de overeenkomst gehecht.

Mr. X betwist wel dat zij, in strijd met artikel 92 van de Codex deontologie, verwarring zou gecreëerd hebben. Zij stelt dat zij alle documenten altijd getekend heeft met vermelding van

de titel van advocaat. Zij deed dit dan wel op briefhoofd van het bedrijf W. resp. met een e-mailadres van het bedrijf W.

Ter zitting van 30 mei 2017 verklaarde Mr. X dat zij de correspondentie die vertrouwelijk moest blijven, wel uitsluitend via haar eigen briefhoofd en met het e-mailadres van haar advocatenpraktijk heeft gevoerd. Doch daarin zit juist te verwarring: arti. 92 Codex deontologie verbiedt het gebruik van briefhoofd en/of e-mailadres van de opdrachtgever om te vermijden dat er onduidelijkheid is over de hoedanigheid waarin wordt opgetreden.

De detachering van een advocaat belet niet dat de advocaat in alle omstandigheden advocaat moet blijven en als dusdanig moet handelen. De advocaat moet altijd zijn onafhankelijkheid bewaren. De advocaat kan niet tegelijkertijd advocaat van de cliënt én de cliënt zelf zijn. Het feit dat Mr. X toegeeft dat zij met het briefhoofd resp. het e-mailadres van het bedrijf W. geen vertrouwelijke correspondentie kon voeren, toont aan dat zij op die manier niet meer als advocaat aan het werk is.

Aldus zijn de tuchtfacten bewezen.

IV. Bestraffing

Bij de bepaling van de sanctie van deze tuchtfacten houdt de tuchtraad rekening met volgende elementen :

- Mr. X heeft een tuchtvrij verleden. Zij is nog een jonge advocate en heeft zich mogelijk, ondanks de duidelijke en herhaaldelijke communicatie vanwege de balie over detachering, te gemakkelijk laten leiden door de beïnvloeding van het bemiddelingskantoor V. resp. het bedrijf W. Op basis daarvan zou de lichtste sanctie van de waarschuwing kunnen volstaan.
- Daarentegen is het laakbaar dat Mr. X ook nog tijdens het tuchtonderzoek talmde met de beantwoording van de vragen van de stafhouder en het meedelen van de nieuwe overeenkomst. Dit is een verzwarend element.
- Tenslotte is gebleken dat de detachering ook niet echt beperkt is en een zeer belangrijk aandeel van de professionele werkzaamheden van X vertegenwoordigt. Zij verricht nagenoeg onafgebroken activiteiten als gedetacheerd advocaat bij het bedrijf W. sedert 23 augustus 2016. Ter zitting van 30 mei 2017 verklaarde Mr. X dat zij gedurende vier werkdagen per week tijdens de normale kantooruren werkzaam is bij het bedrijf W. Zelfs met de bijkomende toevoeging dat zij daarnaast nog ongeveer evenveel tijd spendeert aan haar ander werk als advocaat, kan niet ontkend worden dat dit geen detachering van beperkte omvang is. Ook dat is een verzwarende omstandigheid.

Rekening houdend met enerzijds de ernst van de facten en anderzijds de concrete omstandigheden waarin deze zich hebben voorgedaan en met het tuchtvrij verleden van Mr. X, beslist de tuchtraad om aan Mr. X de sanctie van een berisping op te leggen.

**OM DEZE REDENEN,
DE TUCHTRAAD VOOR ADVOCATEN VAN DE ORDES VAN HET RECHTSGBIED
ANTWERPEN, EERSTE KAMER**

Recht sprekend in tuchtzaken, in eerste aanleg, op tegenspraak en in openbare zitting;

Verklaart de ten laste van Mr. X gelegde feiten bewezen en legt advocaat X de tuchtsanctie van berisping op;

Zegt voor recht dat tijdig hoger beroep tegen deze beslissing, in voorkomend geval, de tenuitvoerlegging ervan zal schorsen;

Hebben deelgenomen aan de behandeling, de beraadslaging en de beslissing: de voorzitter en de assessoren, hierna vermeld,

Heeft eveneens deelgenomen aan de behandeling: de secretaris, hierna vermeld,

Waren aanwezig bij de uitspraak: de voorzitter en de secretaris, hierna vermeld,

Aldus gewezen en uitgesproken te Antwerpen op de zitting van de tuchtraad van dinsdag 27 juni 2017;

Mr. Leo BOUTELIGIER, balie Antwerpen, voorzitter

Mr. Manuël HUYGAERTS, balie Turnhout, assessor

Mr. Mark SCHUURMANS, balie Mechelen, assessor

Mr. Tom PEETERS, balie Antwerpen, assessor

Mr. Renate PROOST, balie Antwerpen, assessor

Mr. Paul VAN LEEMPUT, balie Antwerpen, secretaris